

УДК 621.3 (477)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ГАЛУЗІ

І. Б. Семко

Аспірант

Кафедра управління проектами

Черкаський державний технологічний університет

вул. Шевченка, 460, м. Черкаси,

Контактний тел.: (0472)73-02-56

E-mail: semkoi@mail.ru

В статті розглядаються питання особливостей та специфіки управління проектами в енергетичній галузі, робиться акцент на стратегію розвитку та реформування галузі в Україні, звертається увага на доцільність впровадження міжнародних стандартів з енергозбереження

Ключові слова: енергетика, управління енергетичними проектами, міжнародні стандарти

В статье рассматриваются вопросы особенностей и специфики управления проектами в энергетической отрасли, делается акцент на стратегию развития и реформирования отрасли в Украине, обращается внимание на целесообразность внедрения международных стандартов по энергосбережению

Ключевые слова: энергетика, управление энергетическими проектами, международные стандарты

The special and particular questions concerned energy management projects are observed in this article and emphasize the strategy of development and refurbishing activity in the Ukraine paying attention to International Standards installation in energy efficiency

Keywords: energy, energy management projects, International Standards

Розвиток енергетичної галузі є потенціальним джерелом конкурентної переваги української економіки. Енергетика стоїть перед необхідністю рішення комплексу задач, в реалізації яких велике значення має управління проектами.

Галузеві особливості енергетики диктують і специфічні особливості управління проектами, які пов'язані, перш за все, зі складними технологічними процесами виробництва енергії, довготривалістю проектів, великою кількістю організацій – учасників проектів, проблемами класифікації об'єктів різних функціональних спрямувань, проблемами реформування галузі, надійністю та безпечністю функціонування обладнання, ін. [2].

Розробка, реалізація та управління проектами галузі відбувається з урахуванням [3, 4]:

- високої динамічності енергоспоживання, що обумовлює високі вимоги до маневрування генеруючих установок (в кожен період часу необхідно виробляти таку кількість енергії яка необхідна для споживання);
- взаємозамінність видів продукції, тобто можливість застосування різних енергоносіїв в установках;
- створення резервів потужностей необхідних для проведення ремонтних робіт енергосистеми, підтримки якості виробленої енергії;

- співпадання за часом процесів виробництва та споживання енергії;

- стратегічна орієнтація на енергетичну та екологічну безпеку;

- підвищення ефективності споживання електроенергії в економіці країни та ЖКГ за рахунок потенціалу енергозбереження;

- гарантованість та надійність енергозабезпечення економіки та населення в повному обсязі в звичайних умовах та в мінімально необхідному об'ємі при загрозі виникнення ЧП;

- підтримка проектів з активізації приваблення іноземного капіталу та розвиток нових форм міжнародної співпраці;

- велика проектна команда;

- зв'язок із стратегічним менеджментом компанії;

- технічне переоснащення галузі та її об'єктів, підприємств, систем, яке базується на основі ефективної науково-технічної політики держави та електроенергетичних і енергомашинобудівних компаніях.

Науково-технічна політика у відповідності до «Енергетичної стратегії України на період до 2030 року» [1] спрямована на реалізацію наступних проектів:

- Енергозбереження.

- Розвиток теплових електростанцій і теплоелектроцентралей (будівництво, реконструкція, модернізація).

- Розвиток гідроенергетики (будівництво, реконструкція, модернізація).

- Підвищення безпеки діючих енергоблоків атомних електростанцій.

- Подовження терміну експлуатації діючих енергоблоків атомних електростанцій.

- Будівництво нових потужностей на АЕС.

- Розвиток магістральних і міждержавних електричних мереж напругою 220-750 кВ.

- Інтеграція української енергосистеми в європейську (інтеграція в УСТЕ).

- Розвиток розподільних електричних мереж напругою 0,4-110 кВ.
- Розвиток електроопалення.
- Модернізація комунальної теплоенергетики.
- Розвиток уранового та цирконієвого виробництва та виробництва ядерного палива для АЕС.
- Розвиток вугільної промисловості із заходами щодо використання шахтного метану.
- Використання низькосортного і бурого вугілля на теплових електростанціях за сучасними технологіями та у виробництві синтетичного палива.
- Освоєння видобутку нафти і газу в акваторіях Азовського та Чорного морів.
- Розвідка та видобуток нафти і газу за межами України.
- Реконструкція, модернізація та розвиток газотранспортної системи.
- Реконструкція, модернізація та розвиток нафто-транспортної системи.
- Реконструкція, модернізація та розвиток газорозподільних систем.
- Скорочення обсягів споживання природного газу в економіці та соціальній сфері.
- Модернізація та розвиток систем теплозабезпечення в економіці та соціальній сфері на основі новітніх технологій виробництва тепла.
- Розвиток нафтопереробної галузі.
- Диверсифікація джерел постачання нафти і газу.
- Створення стратегічного запасу нафти і нафтопродуктів.
- Розвиток експортного потенціалу вітчизняного ПЕК (електроенергії, видобутку нафти і газу за межами України, надання послуг з будівництва енергооб'єктів).
- Розвиток нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії.
- Системне удосконалення цінової і тарифної політики.
- Розвиток Оптового ринку електроенергії.
- Організація ринку природного газу та ринків палива.
- Науково-технічне забезпечення ПЕК.
- Адаптація енергетичного законодавства України до законодавства ЄС.
- Кодифікація та систематизація енергетичного законодавства та розроблення рамкового (базового) закону про енергетику.
- Законодавче забезпечення створення та функціонування публічних компаній.
- Реформування відносин власності в енергетиці.

Управління енергетичними проектами охоплює широкий спектр питань, включаючи стратегічні аспекти і аспекти конкурентоспроможності. Одним з напрямів є створення на підприємствах систем енергетичного управління на основі вимог європейських і міжнародних стандартів. Спільна мета таких стандартів - допомогти організаціям створити системи і процеси, необхідні для поліпшення їх енергоефективності. Це повинно привести до зниження витрат і викидів парникових газів за допомогою систематичного управління енергією.

Енергетична політика є важливим елементом в системі управління енергетичною галуззю, основні завдання якого прописані в Міжнародних стандартах ANSI/MSE 2000:2005 (США), EN 16001 (Європейський), проект стандарту ISO 50001. Завдяки нормативним вимогам,

в секторі енергетики підвищується безпека та ефективність виробництва, гарантована якість виробництва, створюються сприятливі умови для розвитку альтернативних поновлювальних джерел енергії [5].

На стадії проектування необхідно проводити оцінку факторів використання енергії при розробці, специфікації, проектуванні, модифікації, реконструкції систем енергоспоживання, обладнання, споруд. Оцінка можливостей підвищення енергоефективності включається в проект на всіх стадіях.

Стадія операційного контролю потребує від організації ідентифікації та планування операцій, що пов'язані з факторами суттєвого використання енергії, послідовне виконання енергополітики, досягнення енергоцілей та показників.

При закупівлі, стандарти пред'являють вимоги до енергоефективного обладнання, питань закупівлі енергії та енергоресурсів з урахуванням технічних вимог та специфікації ресурсів.

Моніторинг вимагає, в заплановані інтервали часу, вимірювати енергопараметри, оцінювати результати цих вимірювань. При ідентифікації невідповідностей організації здійснювати корегуючі та попереджуючі дії.

Кожний період часу організація повинна проводити аудит системи Аудит системи управління передбачає заплановані перевірки системи з метою:

- відповідності енергополітиці, енергоцілям, планам дій та іншим вимогам стандарту;
- підтримки системи в працездатному стані.

Графік перевірок планують з урахуванням пріоритетності процесів та попередніх результатів аудиторських перевірок. Енергетичні обстеження, потреба в яких відчувається на сьогоднішній день, включають весь перелік робіт необхідний для практичної реалізації програм енергозбереження.

Одним з головних аспектів є аналіз роботи системи вищим керівництвом, з метою гарантованості та ефективності роботи енергоменеджменту.

У зв'язку з особливостями енергетичної галузі, невід'ємною частиною є ідентифікація та методи реагування на перебої енергопостачання або інші види надзвичайних ситуацій для уникнення наслідків надзвичайних ситуацій і забезпечення безперервності бізнес-операцій.

Все це визначає енергетику як галузь дуже матеріало- і енергоємну, з великим інвестиційним циклом і, що особливо важливо, інтелектуально- і наукоємну.

Література

1. Енергетичної стратегії України на період до 2030 року. [Електронний ресурс] // Режим доступу: \www/ URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Гусарова Е.В. Экономика предприятия электрических сетей: Учеб. пособие для вузов / Е.В. Гусарова; Дальневост. гос. ун-т путей сообщ. – Хабаровск, 2000. – 130 с.
3. Семко І.Б. Особливості управління енергетичними проектами. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Управління проектами : стан та перспективи». – Миколаїв, 2010.
4. Андриевский В.Н. Управление предприятием электрических сетей. – М: Энергоиздат, 1998 – 334 с.
5. Міжнародні стандарти ANSI/MSE 2000:2005; EN 16001.